

Dosarul nr. 1ra-679/2022
1-18092843-01-1ra-06052022

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

20 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir
Judecători – Plămădeală Ghenadie, Toma Nadejda,
Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, recursurile ordinare declarate de către avocatul *Lepădatu Tatiana* în numele inculpatului Cerguța Xxxxx și de către avocatul *Golban Serghei* în numele inculpatului Popa Constantin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2021, în cauza penală privind învinuirea lui

Cerguța Xxxxx xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxx

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 171 alin. (2), lit. c) Cod penal,

Cerguța Vitalii xxxx, născut la xxxx, originar din xxxxx

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal,

Popa Constantin xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat xxxxxx

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal.

Termenii de examinare:
prima instanță: 20.04.2018 - 29.07.2019;
instanța de apel: 10.09.2019 - 03.12.2021;
instanța de recurs: 06.05.2022 - 20.12.2022.

Asupra motivelor invocate în recursurile ordinare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești, sediul Central din 29 iulie 2019:

- *Cerguța Xxxxx* a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 171 alin. (2), lit. c) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat faptul existenței infracțiunii;

- *Cerguța Vitalii* a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat faptul existenței infracțiunii

- *Popa Constantin* a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat faptul existenței infracțiunii.

Totodată, a fost soluționată soarta corpurilor delict.

2. Pentru a decide astfel, prima instanță a constatat că prin rechizitoriu, **Cerguța Xxxxx** a fost învinuit că la 26 noiembrie 2017, în jurul orelor 18.00 - 20.00, aflându-se la domiciliul propriu, împreună cu fratele Cerguța Vitalii și Popa Constantin, situat în s. Xxxxx, r-nul Hîncești, fiind în stare de ebrietate, a acționat prin constrângere psihică și fizică asupra xxxxx Xxxxx, care s-a opus și, pentru a-i înfrânge rezistența, cât și pentru a o amenința cu un pericol grav, i-a stropit hainele cu lichid inflamabil, după care, Popa Constantin le-a incendiat.

Astfel, cauzându-i dureri fizice și psihice, și totodată, creând posibilitate lui Cerguța Vitalii și Popa Constantin de a efectua cu dînsa a cîte un raport sexual în formă naturală, contrar voinței acesteia.

Acțiunile lui Cerguța Xxxxx au fost încadrate juridic de către organul de urmărire penală în baza art. 42 alin. (5), art. 171 alin. (2) lit. c) Cod penal, conform indicilor calificativi – „*viol, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, comis de mai multe persoane.*”

Totodată, prima instanță a constatat că, prin rechizitoriu, **Popa Constantin** și **Cerguța Vitalii** au fost învinuiți că la 26 noiembrie 2017, în jurul orelor 18:00-20:00, aflându-se la domiciliul lui Cerguța Xxxxx și Cerguța Vitalii, situat în s. Xxxxx, rl. Hîncești, fiind în stare de ebrietate, acționând cu Cerguța Xxxxx, acționând prin constrângere psihică și fizică în scopul săvîrșirii unui raport sexual cu Xxxxx Xxxxx, care s-a opus, și pentru a-i înfrânge rezistența acesteia, i-au aplicat lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului și i-au stropit hainele cu lichid inflamabil după care le-au incendiat, astfel cauzându-i conform concluziei raportului de expertiză judiciară nr.708 din 13 decembrie 2017, leziuni corporale sub formă de sector de rărîre de păr pe cap, echimoze pe corp, mîni, picioare, excoriații a fesei pe stînga, ce se califică ca vătămări corporale neînsemnate, iar ulterior, succedându-se cu Cerguța Vitalii, au efectuat cu ultima un raport sexual în formă naturală, contrar voinței acesteia.

Acțiunile lui Cerguța Vitalii și Popa Constantin au fost încadrate juridic de către organul de urmărire penală în baza art. 171 alin. (2) lit. c) Cod penal, conform indicilor calificativi – „*viol, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, comis de mai multe persoane.*”

3. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către *procuror*, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei penale, cu adoptarea unei noi hotărâri, conform modului stabilit pentru prima instanță, prin care Popa Constantin să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 171 alin. (2) lit. c) Cod penal la 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis; Cerguța Xxxxx să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 42 alin. (5), art. 171 alin. (2) lit. c) Cod penal la 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis; Cerguța Vitalie să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 171 alin. (2) lit. c) Cod penal la 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis; în baza art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, să-i fie stabilită lui Cerguța Vitalie pedeapsa definitivă de 9 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis; cu dispunerea încasării din contul inculpaților în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în mărime de 13740 lei, ce constituie costul serviciilor de expertiză judiciară.

În motivarea apelului a indicat că:

- prima instanță a dat o apreciere greșită probelor, în derogare de la prevederile art. 101 din Codul de procedură penală, punând accentul doar pe depozițiile martorilor apărării depuse în instanța de judecată, versiunea inculpaților care nu coroborează cu celelalte probe administrate legal pe caz. Probele prezentate de acuzare au fost acumulate de către organul de urmărire penală în strictă conformitate cu prevederile legislației procesual penale, de aceea urmează a fi puse la baza deciziei de condamnare a inculpatului;

- prima instanță nu a apreciat fiecare probă separat din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, și anume, în hotărîrea adoptată pe caz nejustificat nu s-a făcut nici o referire la Raportul de expertiză judiciară nr. 708 din 13.12.2017, conform concluziei căruia la partea vătămată Xxxxx V., s-au stabilit leziuni corporale care se întîlnesc în cazurile de tentativă ori rapoarte sexuale forțate; raportul de expertiză nr. 201822D0030 din 08.02.2018, conform concluziei căruia rezultă că, prezența spermatozoizilor în secreția vaginală este un semn incontestabil al copulării, iar prezența leziunilor corporale, ca echimoze pe glanda mamară stîngă, antebrațul mîinii drepte, regiunea omoplatului drept, partea anterior-lăuntrică a umărului stîng, brațul mîinii stîngi, 1/3 proximală anterior - internă a coapsei piciorului stîng, hotarul 1/3 medie cu distală, partea anterior - laterală a coapsei piciorului drept, excoriații pe fesa stîngă, pătratul de jos - intern, sectoare de rărîre de păr pe centrul parietal, care mărturisesc de semn de luptă și autoapărare în cazul dat și Raportul de expertiză judiciară nr. 20180500006 din 22.01.2018, conform concluziei căruia s-a stabilit că, spermatozoizii depistați pe tamponul cu conținut vaginal recoltat de la partea vătămată Xxxxx Xxxxx, puteau proveni de la Cerguța Vitalii sau(și) Cerguța Xxxxx prin amestec cu sperma de la Popa Constantin;

- în cursul cercetării judecătorești, partea vătămată a prezentat o altă succesiune a faptelor, însă divergențele dintre declarațiile făcute la etapa urmăririi penale și cele din judecată sunt neesențiale și nu se referă nemijlocit la actul de viol. Or, aceste noi declarații urmează a fi apreciate critic de către instanța de apel și să nu fie puse la baza deciziei, deoarece acestea se combat prin declarațiile ei făcute inițial, ale martorilor și alte probe acumulate în cadrul urmăririi penale și cercetate în cadrul cercetării judecătorești.

Mai mult ca atât, este necesar de atras atenția la faptul că natura relației victimă Xxxxx V. - violatori Cerguța V., Cerguța A., și Popa C., este un indicator important, care ajută la evaluarea condiției victimei și gradului de încredere acordat ultimilor. Astfel, este evident faptul că, schimbarea declarațiilor de către partea vătămată Xxxxx V., se datorează instabilității personalității acesteia și poziției înalte de vulnerabilitate. Făcând o concluzie la toate cele expuse, consideră că vina inculpaților se dovedește pe deplin, necătând la motivele invocate de aceștia privind nevinovăția lor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2021 a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Cerguța Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 42 alin. (5), 171 alin. (2), lit. c) Cod penal la **5** ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Cerguța Vitalii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal la **6** ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Popa Constantin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal la **6** ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost respinsă cerința procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare.

A fost menținută sentința primei instanțe în partea în care se referă la corpurile delictelor.

4.2. Instanța de apel, în susținerea soluției adoptate, a menționat că verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, în baza probelor examinate de instanțele de judecată, conform materialelor din dosar și probelor cercetate, prezentate instanței de apel, precum și verificarea probelor examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința instanței de apel, cercetate suplimentar în ședința de judecată în apel, a considerat că vinovăția inculpaților Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin în săvârșirea infracțiunii de viol a fost dovedită conform probatoriului invocat, prezentat spre cercetare de partea acuzării în procesul de judecată, și anume, prin declarațiile părți vătămate Xxxxx Xxxxx, ale martorului Bechea Vasile, și probele scrise cercetate în ședință. Astfel, vinovăția inculpaților Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin

în comiterea infracțiunii încriminate a fost demonstrată prin următoarele probe: declarațiile inculpaților Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii, Popa Constantin date în ședințele de judecată ale instanței de apel și primei instanțe; declarațiile părții vătămate Xxxxx Xxxxx date în ședințele de judecată ale instanței de apel și primei instanțe; declarațiile martorului Bechea Vasile date în ședințele de judecată ale instanței de apel și primei instanțe; plîngerea părții vătămate Xxxxx Xxxxx din 27.11.2017; informația telefonică parvenită la serviciul 902 din 27.11.2017; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 27.11.2017, cu anexă foto-tabel; procesul-verbal de ridicare din 27.11.2017; procesul-verbal de examinare a hainelor ridicate de la partea vătămată din 01.12.2017; foto-tabel, anexă la procesul-verbal de examinare a hainelor; procesul-verbal de confruntare dintre partea vătămată Xxxxx Xxxxx și învinuitul Cerguța Xxxxx din 16.01.2018; procesul-verbal de confruntare dintre partea vătămată Xxxxx Xxxxx și învinuitul Popa Constantin din 16.01.2018; raportul de expertiză judiciară nr. 708 din 13.12.2017; raportul de expertiză nr. 20 1822D0030 din 08.02.2018; procesul - verbal de colectare a mostrelor de sînge și salivă de la partea vătămată Xxxxx Xxxxx Teodosie din 10.01.2018; procesul-verbal de colectare a mostrelor de sînge și salivă de la învinuitul Cerguța Xxxxx din 07.12.2017; procesul-verbal de colectare a mostrelor de sînge și salivă de la învinuitul Cerguța Vitalii Xxxxx din 07.12.2017; procesul-verbal de colectare a mostrelor de sînge și salivă de la învinuitul Popa Constantin Xxxxx din 07.12.2017; raportul de expertiză judiciară nr. 20180500006 din 22.01.2018.

Așadar, instanța de apel, cercetând probele, a constatat cu certitudine că Cerguța Xxxxx, la data de 26 noiembrie 2017, în jurul orelor 18.00 - 20.00, aflându-se la domiciliul propriu împreună cu fratele Cerguța Vitalii și Popa Constantin, situat în s. Xxxxx, r-nul Hîncești, fiind în stare de ebrietate, a acționat prin constrângere psihică și fizică asupra Verei Xxxxx, care s-a opus și, pentru a-i înfrânge rezistența cît și pentru a o amenința cu un pericol grav, i-a stropit hainele cu lichid inflamabil, după care Popa Constantin le-a incendiat, astfel cauzându-i dureri fizice și psihice și totodată creînd posibilitate lui Cerguța Vitalii și Popa Constantin de a efectua cu dînsa a câte un raport sexual în formă naturală, contrar voinței acesteia.

Iar, inculpații Cerguța Vitalii Xxxxx și Popa Constantin Xxxxx, la data de 26 noiembrie 2017, în jurul orelor 18:00-20:00, aflându-se la domiciliul lui Cerguța Xxxxx și Cerguța Vitalii situat în s. Xxxxx, r. Hîncești, fiind în stare de ebrietate, acționînd cu Cerguța Xxxxx, acționînd prin constrângere psihică și fizică în scopul săvârșirii unui raport sexual cu Xxxxx Xxxxx, care s-a opus, și pentru a-i înfrânge rezistența acesteia, i-au aplicat lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului și i-au stropit hainele cu lichid inflamabil după care le-au incendiat, astfel cauzându-i conform concluziei Raportului de expertiză judiciară nr.708 din 13 decembrie 2017, leziuni corporale sub formă de sector de rărîre de păr pe cap, echimoze pe corp, mâni, picioare, excoriații

a fesei pe stînga, ce se califică ca vătămări corporale neînsemnate, iar ulterior, succedîndu-se cu Cerguța Vitalii, a efectuat cu ultima un raport sexual în formă naturală, contrar voinței acesteia.

Astfel, instanța de apel a stabilit că prin acțiunile sale intenționate, Cerguța Xxxxx în calitate de complice, adică persoana care a contribuit la săvârșirea infracțiunii, prin înlăturare de obstacole, a comis infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (5), art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal - viol, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, comis de mai multe persoane. Iar prin acțiunile lor intenționate, Cerguța Vitalii și Popa Constantin, au comis infracțiunea prevăzută de art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal - viol, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, comis de mai multe persoane.

Subsidiar, instanța de apel a reiterat că prima instanță eronat și pripit a ajuns la concluzia că prin toate probele prezentate și cercetate nemijlocit în cadrul ședinței de judecată, acuzarea nu a prezentat probe incontestabile și suficiente, care, „dincolo de orice dubiu” ar fi dovedit faptul că în acțiunile inculpaților Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin sunt prezente elementele constitutive ale componenței de infracțiune incriminate acestora, or, de către acuzare au fost prezentate și administrate probe directe, pertinente și concludente, în coroborare cu alte probe, ce demonstrează nemijlocit vinovăția lui Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a statuat că în sentința atacată, prima instanță neîntemeiat a respins în totalmente probele acuzării, prin care cu certitudine s-a confirmat comiterea faptelor prejudiciabile prevăzute de legea penală și vinovăția inculpaților Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin și greșit a ajuns la concluzia de achitare pe motiv că nu s-a constatat faptul existenței infracțiunii.

Potrivit construcției legislative a componenței de infracțiune prevăzută în art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal, *obiectul juridic* special al infracțiunii date are un caracter complex: 1) obiectul juridic principal îl constituie relațiile sociale cu privire la inviolabilitatea sexuală și libertatea sexuală a persoanei; 2) obiectul juridic secundar îl formează relațiile sociale cu privire la libertatea psihică, integritatea corporală, sănătatea, sau viața persoanei.

Obiectul material al infracțiunii prevăzute la art. 171 Cod penal, îl reprezintă corpul persoanei.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 171 Cod penal, se exprimă în fapta prejudiciabilă concretizată în acțiuni de două tipuri: 1) acțiunea principală: raportul sexual; 2) acțiunea adiacentă exprimată în oricare din următoarele trei modalități: a) constrângerea fizică; b) constrângerea psihică; c) profitarea de imposibilitatea victimei de a se apăra ori de a-și exprima voința. Latura obiectivă a infracțiunii de viol este întregită numai atunci când acțiunea principală „raport sexual” este însoțită de acțiunea adiacentă în oricare cele trei modalități.

Infracțiunea de viol este o *infracțiune formală*. Ea se consideră consumată din momentul începerii raportului sexual, adică din momentul introducerii depline sau parțiale a membrului viril în cavitatea vaginală.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 171 Cod penal, se caracterizează, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. Motivele violului constau în: năzuința de satisfacere a necesității sexuale (de cele mai dese ori); răzbunare; năzuința de a dezonora victima în fața altora; năzuința de a determina victima să se căsătorească cu făptuitorul etc.

Subiectul infracțiunii de viol este persoana fizică responsabilă care, în momentul comiterii faptei, a atins vârsta de 14 ani.

Conform lit. c) alin. (2), art. 171 Cod penal, răspunderea pentru viol se agravează dacă această faptă este săvârșită de două sau mai multe persoane.

Calificarea violului (art. 171 Cod penal) ca fiind săvârșite de două sau mai multe persoane, poate avea loc în cazul în care persoanele (nu mai puțin de două) participante la viol acționau de comun acord, în privința victimei. Ca viol sau acțiuni violente cu caracter sexual, săvârșite de două sau mai multe persoane, sunt calificate nu doar acțiunile persoanelor care au săvârșit raportul sexual dar și acțiunile persoanelor care, prin aplicarea constrângerii fizice sau psihice față de victimă, au făcut posibilă săvârșirea acțiunii sexuale respective. Infracțiunea se consideră săvârșită de două și mai multe persoane și atunci când făptuitorii, acționând în comun și aplicând constrângerea fizică sau psihică față de mai multe persoane, săvârșesc, ulterior, fiecare dintre ei un raport sexual cu una dintre aceste persoane.

Violul săvârșit de două sau mai multe persoane, trebuie deosebite de complicitatea la aceste infracțiuni, când faptele comise sunt calificate, potrivit art. 42 alin.(5), raportat la art. 171 Cod penal.

Potrivit art. 42 alin. (5) Cod penal, se consideră complice persoana care a contribuit la săvârșirea infracțiunii prin sfaturi, indicații, prestare de informații, acordare de mijloace sau instrumente ori înlăturare de obstacole, precum și persoana care a promis dinainte că îl va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele sau instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acesteia sau obiectele dobândite pe cale criminală ori persoana care a promis din timp că va procura sau va vinde atare obiecte.

Complice la viol este persoana care: a ademenit victima într-un loc dinainte convenit, comod pentru săvârșirea infracțiunii; a pus la dispoziție mijlocul său de transport, în scopul săvârșirii infracțiunii; a pregătit mijloacele necesare aducerii victimei în starea de imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința; a săvârșit cu victima un raport sexual și/sau un act de homosexualitate, sau satisfacerea poftii sexuale în forme perverse, în mod benevol, creând imediat condițiile pentru comiterea violului și/sau a acțiunilor violente cu caracter sexual, de către alte persoane, cu care a intrat în înțelegere prealabilă etc.

Față de ansamblul considerentelor expuse, instanța de apel a constatat că din coroborarea mijloacelor de probă administrate în cauză reiese în mod cert că prin acțiunile sale intenționate, Cerguța Xxxxx Xxxxx în calitate de complice, adică persoana care a contribuit la săvârșirea infracțiunii, prin înlăturare de obstacole, a comis infracțiunea de „viol, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, comis de mai multe persoane, infracțiune ce se califică în baza art. 42 alin. (5), art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal, iar prin acțiunile lor intenționate, Cerguța Vitalii Xxxxx și Popa Constantin Xxxxx, au comis infracțiunea de „viol, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, comis de mai multe persoane”, infracțiune ce se califică în baza art. 171 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Mai mult, instanța de apel a remarcat că partea vătămată Xxxxx Xxxxx și-a menținut declarațiile sale și poziția adoptată și în instanța de apel, unde fiind audiată, a confirmat complicitatea lui Cerguța Xxxxx la violul comis asupra sa de către Cerguța Vitalii și Popa Constantin.

Instanța de apel a menționat că este inexplicabil faptul de ce declarațiile părții vătămate în partea acuzațiilor aduse inculpaților, au fost apreciate critic de către prima instanță, odată ce veridicitatea acestora a fost confirmată și prin conținutul raportului de expertiză judiciară nr. 708 din 13.12.2017, conform concluziei: *căruia la partea vătămată Xxxxx V., s-au stabilit leziuni corporale sub formă de sector de rărire de păr pe cap, echimoze pe corp, mâini, picioare, excoriații a feței pe stînga, ce se califică ca vătămări corporale neînsemnate. Leziunile corporale asemănătoare celor depistate la Xxxxx V., se întîlnesc în cazurile de tentativă ori rapoarte sexuale forțate (f.d.62-63, vol.1); a Raportului de expertiză nr. 20 1822D0030 din 08.02.2018, conform concluziei căruia rezultă că, leziunile corporale depistate la cet. Xxxxx V., se întîlnesc în cazuri de viol sau tentativă de viol. Prezența spermatozoizilor în secreția vaginală este un semn incontestabil al copulării. Prezența leziunilor corporale, ca echimoze pe glanda mamară stîngă, antebratul mîinii drepte, regiunea omoplatului drept, partea anterior-lăuntrică a umărului stîng, brațul mîinii stîngi, 1/3 proximală anterior internă a coapsei piciorului stîng, hotarul 1/3 medie cu distală, partea anterior laterală a coapsei piciorului drept, excoriații pe fesa stîngă, pătratul de jos - intern, sectoare de rărire de păr pe centrul parietal, care mărturisesc de semn de luptă și autoapărare în cazul dat (f.d.72-73, vol.1); a Raportul de expertiză judiciară nr. 20180500006 din 22.01.2018, conform concluziei căruia s-a stabilit că, în fragmentele, din petele de culoare gălbuie deschisă de pe tamponul cu conținut vaginal, recoltat de la partea vătămată Xxxxx Xxxxx, au fost depistați spermatozoizi. La determinarea apartenenței de grupă au fost constatați antigenii "A", "B" și antigenul "H". Antigenul "H" este caracteristic însăși părții vătămate Xxxxx Xxxxx și a putut proveni din contul secrețiilor ei vaginale. Însă, nu se exclude proveniența lui și din contul spermei bărbatului (bărbaților), în secrețiile căruia (cărora) se conține antigenul stabilit, indiferent de categoria de secreție, pe cît însăși pătimita este secretor a antigenului numit. Antigenii*

"A" și "B" nu sunt caracteristici părții vătămate Xxxxx Xxxxx și au provenit din contul spermei depistate de la bărbat (bărbați), în secrețiile căruia (căroră) se conțin antigenii stabiliți, indiferent de categoria de secreție. Așadar, în cazul provenienței spermei depistate de la un singur bărbat, el are grupa de sânge AB (I, cu sau fără antigenul "H" asociat), ce exclude provenirea spermei de la învinuții Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin. În cazul provenienței spermei de la doi și mai mulți bărbați nu se exclude posibilitatea amestecului spermei de la Cerguța Vitalii sau (și) Cerguța Xxxxx cu sperma de la Popa Constantin (f.d.93-95, vol.1).

Cele declarate de partea vătămată, instanța de apel a menționat că sunt confirmate inclusiv prin înscrisuri, corpuri delict, procese-verbale ale acțiunilor de urmărire penală, care urmau a fi reținute de către instanța de judecată ca probe incontestabile, și care într-un final stabilesc adevărul în speță, dincolo de poziția apărării pe care au invocat-o doar verbal pe tot parcursul cercetării judecătorești, precum că Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin nu ar fi comis faptele infracționale incriminate.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic declarațiile: martorilor Popa Tudora, Șendrea Valentina, Cerguța Galina, Cerguța Tatiana, or, aceștia sunt în relație de rudenie cu inculpații, și este evidentă tendința acestora de a duce în eroare instanța de judecată în scopul apărării inculpaților Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin și eschivării ultimilor de la răspunderea și pedeapsa penală.

Instanța de apel la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpaților Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin, a ținut cont de prevederile art. art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită cu intenție, de personalitatea inculpaților, că nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, la locul de trai se caracterizează negativ. În baza art. 76 Cod penal, circumstanțe atenuante nu s-au stabilit, însă inculpații Cerguța Xxxxx și Cerguța Vitalii dispun de antecedente penale nestinse.

La caz, instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpaților, urmărind în acest sens comportamentul acestora în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a considerat că în coraport cu faptele comise, urmările prejudiciabile ale faptelor și personalitatea inculpaților, corijarea și reeducarea acestora este posibilă doar cu izolarea de societate.

Cu privire la motivele invocate în apelul procurorului, ce vizează încasarea din contul inculpaților în beneficiul statului a sumei de 13740 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, suportate de stat la efectuarea rapoartelor de expertize judiciare, instanța de apel le-a respins, ca nefondate, întrucât contravin prevederilor art. 227, 229 Cod de procedură penală.

5. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recursuri ordinare de către:

5.1. Avocatul *Lepădatu Tatiana* în numele inculpatului Cerguța Xxxxx invocând temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1), pct. 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe, din următoarele considerente:

- nici în ședința primei instanțe, nici în ședința instanței de apel, nu s-a demonstrat vina inculpaților, inclusiv a lui Cerguța Xxxxx, iar faptele imputate lor nu au avut loc. Astfel, vina lui Cerguța Xxxxx nu a fost dovedit prin probe pertinente, concludente, utile și veridice, iar toate în ansamblu — din punct de vedere al coroborării lor, fapt constatat și de către prima instanță;

- instanța de apel eronat a ajuns la concluzia despre vinovăția lui Cerguța Xxxxx în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 171 alin.(2) lit.c) Cod penal, fiind puse la baza deciziei următoarele probe - declaratiile părții vătămate Xxxxx Xxxxx; plîngerea părții vătămate Xxxxx Xxxxx din 27.11.2017; declaratiile martorilor Bechea Vasile; procesul-verbal de cercetare la fata locului din 2.II.2017, cu anexă foto-tabel; raportul de expertiză judiciară nr. 708 din 13.12.2017; raportul de expertiză medicolegală nr. 20 1822D0030 din 08.02.2018; procesul-verbal de ridicare din 27.II.2017; procesul-verbal de examinare a hainelor ridicate de la partea vătămată din 001.12.2017 cu foto tabel; procesul-verbal de confruntare dintre partea vătămată și învinuitul Cerguta Xxxxx, or, acestea demonstrează nevinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii incriminate;

- inculpatul a negat că a fost complice la săvârșirea infracțiunii;

- instanța de apel corect a apreciat critic declarațiile părții vătămate Xxxxx Xxxxx;

- instanța de apel, la judecarea cauzei, a încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 CEDO.

5.2. Avocatul *Golban Serghei* în numele inculpatului Popa Constantin, invocând temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe, din următoarele considerente:

- ca probă directă ce dovedește vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunii incriminate, instanța de apel a invocat declarațiile pretensei părți vătămate Xxxxx Xxxxx care vin în contradicție cu declarațiile martorilor audiați în cadrul examinării cauzei și sunt combătute prin mijloace tehnico-științifice;

- potrivit raportului de expertiză judiciară chimică, pe hainele prezentate de către partea vătămată, substanțe inflamabile nu au fost depistate. Astfel, reiese că în seara în care partea vătămată a susținut că a fost violată, nu a fost îmbrăcată în hainele în care a menționat (fapt ce reiese din declarațiile martorilor apărării), iar hainele care au fost ridicate de la ea și au fost supuse expertizei, nu au fost incendiate prin metoda stropirii lor cu substanțe inflamabile. Rezultă că Xxxxx Xxxxx a înscenat

incendierea cu scopul de a convinge organul de urmărire penală și instanțele de judecată că prin această metodă a fost forțată să întrețină relații sexuale cu Cerguța Vitalii și Popa Constantin ;

- potrivit raportului de expertiză judiciară nr.-708 din 1.3.12.2017 la partea vătămată Xxxxx Xxxxx s-au depistat leziuni corporale sub formă de sector de rărire de păr pe cap, echimozie pe corp, mâini, picioare, excorații a feței pe stânga, ce se califică ca vătămări corporale neânsemnate. Leziunile corporale asemănătoare celor depistate la Xxxxx Xxxxx se întâlnesc în cazul de tentativă ori de rapoarte sexuale forțate. Expertul menționează că asemenea leziuni se întâlnesc în cazul de tentativă sau rapoarte sexuale forțate, dar nu concretizează că sunt specifice doar în aceste cazuri. De aici rezultă că leziunile depistate pe corpul Verei Xxxxx puteau fi cauzate nu doar în cazul tentativei ori rapoartelor sexuale forțate, ce și în alte cazuri;

- din declarațiile martorului Mahu M. rezultă că Bechea Victor îi este vecin și servește băuturi, este foarte agresiv. Are o cumătră care e vecină directă cu Bechea V. și îi spunea că o vede pe Xxxxx V. des cu ochiul vînat adică acesta o lovea. În mahala se vorbea că hainele au fost arse înaintea cazului dat. Chiar Bechea V. a declarat că relațiile între el și Xxxxx V. erau ostile. Nu a vrut să mai concubineze cu ea deoarece a vrut să-l taie cu cuțitul;

- leziunile corporale depistate la Xxxxx Xxxxx puteau fi cauzate și în circumstanțele descrise de martori, însă această versiune nu a fost prelucrată de organul de urmărire penală și nu a fost adusă la cunoștință expertului care dacă dispunea de aceste probe putea să se expună mai exact asupra provenienței leziunilor corporale depistate pe corpul Verei Xxxxx;

- inculpatul Popa Constantin a declarat că relațiile sexuale au avut loc benevol, de comun acord. Din declarațiile acestuia cât și din declarațiile Verei Xxxxx rezultă că ultima nu numai că nu a opus rezistență dar nici nu a dat de înțeles că nu dorește să întrețină relații sexuale. În cazul dat nici raportul de expertiză juridică nr. 708 din 13.12.2017- nici raportul 822 10030 din 08.02.2018 nu pot servi ca probă care ar dovedi că rapoartele sexuale au avut loc forțat;

- partea vătămată neagă că a cerut de la inculpați și rudele acestora să-i fie transmise sume bănești și că a primit bani, însă acest fapt se dovedește prin declarațiile martorilor Bechea V., Șendrea V., Popa T. și prin recipisa care confirmă că Xxxxx V. a primit de la ultima 50 euro;

- în cadrul examinării cauzei în prima instanță, au fost audiați martorii Cerguța Galina, Cerguța Tatiana, Șendrea Valentina și Popa Teodora. Aceste probe au fost cercetate în instanța de apel, însă greșit au fost apreciate critic;

- în cadrul examinării cauzei în prima instanță, au mai fost audiați martorii acuzării Pădureț Ion și Pascari Iuri, precum și martorul apărării Mahu Irina. Probele date la fel au fost cercetate în instanța de apel însă ele nu se regăsesc în decizie;

- în ambele instanțe de judecată au fost cercetate, în calitate de probe, raportul de expertiză judiciar-chimică și raportul de expertiză judiciar chimică cu folosirea tehnicii speciale-spectroscopul, însă aceste probe, la fel, nu se regăsesc în decizie și nu au fost apreciate de către instanța de apel.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință *procuror*, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

În acest sens, a argumentat că instanța de apel, judecând cauza, și-a motivat corect soluția, bazându-se pe cumulul de probe administrate la cauza penală, ceea ce denotă faptul că instanța de apel just a constatat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei penale, și, corespunzător, corect a stabilit vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunii incriminate.

7. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi admise, iar cauza urmând a fi examinată prin extindere și cu privire la coinculpatul Cerguța Vitalii, din următoarele considerente.

În speță, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recursurile ordinare în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.*

Potrivit art. 426 Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza prin extindere cu privire la persoanele în privința cărora nu s-a declarat recurs sau la care acesta nu se referă, putând hotărî și în privința lor, fără a crea acestora o situație mai gravă, dacă s-a decis admisibilitatea recursului.*

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să caseze total hotărârea atacată și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Subsidiar, se remarcă că instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În conformitate cu art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima

instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost evaluate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant, este de specificat în acest context, că hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, fiind investită cu rezolvarea chestiunilor de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta sau nevinovăția acestuia și temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecății instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale, reglementate exhaustiv de legislator.

Așadar, potrivit recursurilor declarate, recurenții își întemeiază dezacordul cu decizia contestată invocând temeiul pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1), pct. 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când: *nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Din analiza textuală a recursurilor ordinare declarate, Colegiul penal lărgit reține, că se contestă decizia instanței de apel, prin prisma temeiului de recurs invocat și menționate supra, invocându-se, în esență, faptul că în rezultatul evaluării incorecte și selective a probelor administrate la caz,

instanța de apel greșit i-a condamnat pe inculpatul Cerguța Xxxxx în baza art. 42, alin. (5), art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal, și respectiv, pe inculpații Cerguța Vitalii, Popa Constantin în baza art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal, deși prin sentința primei instanțe inculpații au fost achitați de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii nominalizate, din motiv că nu s-a constatat faptul existenței infracțiunii – temei ce se regăsește în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume, că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Așadar, analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recursuri și temeiului de casare invocat la pct. 6) alin. (1), art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată că criticile aduse de către titularii cererilor de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecătii, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, din considerentele ce urmează a fi expuse.

Astfel, potrivit rechizitoriului, inculpatul Cerguța Xxxxx a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal, și respectiv Cerguța Vitalii și Popa Constantin în baza art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal.

Prima instanță, analizând cumulul de probe administrate la faza urmăririi penale, care au fost examinate în ședința de judecată, a conchis că inculpatul Cerguța Xxxxx să fie achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat faptul existenței infracțiunii; inculpații Cerguța Vitalii și Popa Constantin să fie achitați de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat faptul existenței infracțiunii.

Instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat împotriva sentinței, a admis apelul procurorului, a casat parțial sentința primei instanțe și a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează: Cerguța Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 42 alin. (5), 171 alin. (2), lit. c) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis; Cerguța Vitalii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal la 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis; Popa Constantin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal la 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis; a fost respinsă cerința procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare; a fost menținută sentința primei instanțe în partea în care se referă la corpurile delictelor.

Înainte de a purcede la expunerea motivelor care au stat la baza casării integrale a deciziei instanței de apel și admiterea recursurilor declarate, Colegiul penal lărgit evidențiază că procedura de examinare a apelului, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță prezintă unele particularități aparte.

În acest sens, trebuie avute în vedere dispozițiile art. 6 din Convenția Europeană, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate de către

Curte, precum și prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, potrivit căroră *”Judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului”*.

Bazat pe cele ce preced, Colegiul penal lărgit evidențiază că, *mutatis mutandis*, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre prin care constată vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate, bazându-se exclusiv pe actele și lucrările primei instanțe, în temeiul căroră s-a dispus achitarea acestuia. Or, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a martorilor acuzării, declarațiile căroră sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

În particular, în atare situații administrarea mijloacelor de probă se desfășoară după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, fiind aplicat principiul nemijlocirii și contradictorialității, ce permite instanței să perceapă direct faptele și împrejurările relatate de părți sau martori, precum și reacțiile acestora la întrebările adresate.

În general, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze, este imperios de a supune analizei și aprecierii toate probele acumulate în dosar, având în subsidiar în vedere faptul că inculpatul supune criticii verosimilitatea unor probe. De altfel, *în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe anume pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor importante, sub toate aspectele, în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate, în scopul perceperii directe a probelor de către instanța de judecată pentru formularea opiniei vis-a-vis de vinovăția persoanei trimise în judecată*.

Mai mult, atunci când unei persoane i se reproșează săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, *că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat*, în circumstanțele descrise în actul de învinuire.

Revenind la materialele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că recurenții în cererile de recurs critică faptul că instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor legale expuse supra și a conchis neîntemeiat asupra vinovăției inculpaților de comiterea infracțiunilor incriminate, bazându-se preponderent pe probele cercetate de către prima instanță, puse, anterior, la baza achitării acestuia, or, exceptând declarațiile părții vătămate, care urmează a fi apreciate critic în accepțiunea acestora, lipsesc careva probe pertinente și concludente care ar confirma învinuirea înaintată inculpaților.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului reamintește cu fiecare ocazie posibilă că echitatea unei proceduri

se apreciază în raport cu ansamblul acesteia. Curtea Europeană a reiterat că efectul articolului 6 § 1 este, inter alia, de a plasa „tribunalul” sub o obligație de a proceda la o examinare corespunzătoare a pledoariilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia propria apreciere a acestora.

Relevant, ține a se menționa aici statuările CtEDO asupra violării art. 6 din momentul în care „*instanțele naționale simplu s-au ales să ignore multiple violări serioase ale legislației, precum și să nege o serie de elemente fundamentale pentru justa soluționare a cauzei.*” Omisiuni similare de a prezenta suficiente motive au rezultat în constatări de violare a art. 6 din Convenție în cauzele: *Hiro Balani* (§ 27- 28), *Suominen v. Finland* (no.37801/97, §§ 34-38, 1 iulie 2003), *Salov v. Ukraine* (no.65518/01, § 92, ECHR 2005-VIII), *Popov v. Moldova* (no.2) (no.19960/04, § 49-54, 6 decembrie 2005), *Melnic v. Moldova* (no.6923/03, § 39-44, 14 noiembrie 2006) și alte cauze asemănătoare.

Subsecvent, potrivit Hotărârii CtEDO în cauza *Petrica Manolachi contra României* (cererea nr. 36605/04; Secția a II-a, din 05.03.2013), judecătorii europeni au notat că instanțele de control judiciar au înlocuit sentința inițială de achitare cu o hotărâre de condamnare fără a administra vreo probă nouă, ceea ce contravine conceptului de echitate a procesului penal.

Raportând constatările Curții la circumstanțele cauzei, instanța de recurs ordinar constată că din actele dosarului s-a adeverit că instanța de apel nu a ținut seama de dispozițiile legale pertinente și nu a respectat în deplină măsură prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, or, în scopul asigurării unui proces echitabil, era obligată să ia măsuri pozitive în vederea reaudierii tuturor martorilor, părții vătămate, să rejudece cauza după regulile primei instanțe și de a pune la baza hotărârii adoptate acele probe, care trebuiau a fi cercetate în condițiile *nemijlocirii* și *contradictorialității* conform art.314 Cod de procedură penală, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să prezinte raționamentele forte care au stat la baza răsturnării soluției de achitare.

Așadar, potrivit celor consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată din 27 iulie 2020 (f.d.192, Vol. IV), se constată că procurorul a intervenit în fața instanței de apel cu un demers prin care a solicitat audierea doar a martorului *Bechea Vasile* și a părții vătămate *Xxxxx* *Xxxxx*. Instanța de apel, acceptând demersul, a dispus amânarea judecării cauzei, pentru a oferi posibilitatea acuzării de a asigura prezența martorului și a părții vătămate, fapt realizat, potrivit materialelor cauzei, tocmai la 05 noiembrie 2021 (f. d. 54-57, Vol. V).

În continuare, instanța de apel, dispunând examinarea probelor și a înscrisurilor din materialele cauzei cercetate de către prima instanță, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, procurorul a solicitat verificarea următoarelor probe: declarațiile părții vătămate

Xxxxx Xxxxx, declarațiile martorilor Popa Tudora, Șendrea Valentina, Cerguța Galina, Cerguța Tatiana, Pădureț Ion, Mahu Marina, Pascari Iurie, Bechea Vasile, plângerea părții vătămate Xxxxx Xxxxx din 27.11.2017; informația telefonică parvenită la serviciul 902 din 27.11.2017; procesul - verbal de cercetare la fața locului din 27.11.2017, cu anexă foto-tabel; procesul-verbal de ridicare din 27.11.2017; procesul-verbal de examinare a hainelor ridicate de la partea vătămată din 01.12.2017; foto-tabel, anexă la procesul-verbal de examinare a hainelor; procesul-verbal de confruntare dintre partea vătămată Xxxxx Xxxxx și învinuitul Cerguța Xxxxx din 16.01.2018; procesul-verbal de confruntare dintre partea vătămată Xxxxx Xxxxx și învinuitul Popa Constantin din 16.01.2018; Raportul de expertiză judiciară nr. 708 din 13.12.2017; raportul de expertiză nr. 20 1822D0030 din 08.02.2018; procesul - verbal de colectare a mostrelor de sînge și salivă de la partea vătămată Xxxxx Xxxxx Teodosie din 10.01.2018; procesul-verbal de colectare a mostrelor de sînge și salivă de la învinuitul Cerguța Xxxxx din 07.12.2017; procesul-verbal de colectare a mostrelor de sînge și salivă de la învinuitul Cerguța Vitalii Xxxxx din 07.12.2017; procesul-verbal de colectare a mostrelor de sînge și salivă de la învinuitul Popa Constantin Xxxxx din 07.12.2017; Raportul de expertiză judiciară nr. 20180500006 din 22.01.2018.

În acest context, Colegiul penal lărgit constată că baza hotărârii de condamnare a fost fundamentată de declarațiile părții vătămate, Xxxxx Xxxxx date, inclusiv, în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel, de declarațiile inculpaților Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin date, inclusiv, în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel, precum și de declarațiile martorilor *Popa Tudora, Șendrea Valentina, Cerguța Galina, Cerguța Tatiana, Pădureț Ion, Mahu Marina, Pascari Iurie, Bechea Vasile*, date în cadrul examinării prezentei cauze în prima instanță, excepție făcând doar declarațiile martorului *Bechea Vasile*, care a fost audiat în instanța de apel, însă caracterul declarațiilor acestuia nu este unul decisiv. Or, întru asigurarea unui proces echitabil, instanța de apel era obligată să ia măsuri pozitive în vederea reaudierii martorilor absenți, în pofida faptului că inculpatul nu solicitase reaudierea acestora (a se vedea Hotărârile CEDO *Dan v. Republica Moldova* (nr. 2) (nr. 57575/14, §57, 10 noiembrie 2020; și *Sigurþórsson Arnarsson v. Islanda*, nr. 44671/98, § 38, 15 iulie 2003).

În plus, acuzarea nu a solicitat audierea acestor martori. Așadar, instanța de apel nu a audiat din nou martorii, ci doar s-a bazat pe declarațiile lor, așa cum au fost fixate în materialele cauzei, adică declarațiile depuse în prima instanță, în baza cărora inculpații au fost achitați.

În concluzie, se reiterează că instanța de apel, având responsabilitatea de a decide asupra vinovăției sau nevinovăției inculpaților, ar fi trebuit, în principiu, să poată audia martorii în persoană și aprecia credibilitatea acestora. Evaluarea corectitudinii unui martor

este o sarcină complexă, care, de obicei, nu poate fi realizată printr-o simpla citire a declarațiilor acestuia (*Dan v. Moldova* (nr. 8999/07, § 33, 5 iulie 2011)).

Subsecvent, Colegiul penal lărgit notează că instanța de apel pripit a concluzionat că „*apreciază critic declarațiile martorilor Popa Tudora, Șendrea Valentina, Cerguța Galina, Cerguța Tatiana, or, aceștia sunt în relație de rudenie cu inculpații, și este evidentă tendința acestora de a duce în eroare instanța de judecată în scopul apărării inculpaților Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin și eschivării ultimilor de la răspunderea și pedeapsa penală*”. Or, instanța de apel a dat apreciere declarațiilor martorilor sus-indicați în absența acestora, **fără a-i audia din nou, după regulile generale prevăzute pentru prima instanță.**

Prin urmare, din economia celor expuse supra se desprinde concluzia, că instanța de apel, rejudecând cauza după regulile primei instanțe, *de facto*, a audiat în condițiile de nemijlocire doar inculpații, partea vătămată Xxxxx Xxxxx și martorul acuzării Bechea Victor, concluzionând, totuși, că vinovăția inculpaților Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin a fost cu certitudine dovedită. În același timp, se observă că cercetând declarațiile nominalizate supra, prima instanță a conchis asupra achitării în privința inculpaților Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin, din motiv că nu s-a constatat faptul existenței infracțiunii.

În condițiile în care, instanța de apel a procedat la o nouă interpretare a acestor declarații, rămâne de reținut că inculpații Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin au fost condamnați pe baza aceluiași mărturii care i-au fost suficiente primei instanțe pentru a se îndoii de acuzațiile aduse acestuia și pentru a motiva achitarea în privința acestora.

În cazuri similare celor disputate și în prezenta speță, Colegiul penal lărgit atrage atenția că CtEDO, în repetate rânduri, a statuat că drepturile apărării au fost “*sensibil reduce*” din cauza că persoana a fost condamnată doar pe baza mărturiilor pe care alte instanțe le-au considerat insuficiente, fără a audia din nou partea vătămată și toți martorii, aceleași motive au stat și la baza constatării despre încălcarea dreptului la apărare (a se vedea în acest sens și *Hotărârea CtEDO din 8 noiembrie 2016* (cererea nr. 41.468/10) în cauza *Gutău împotriva României*).

Este indubitabil că prerogativa de a aprecia relevanța unei „*oferte de probă*” i-a aparținut instanței de apel, care trebuia să argumenteze faptul neaudierii nemijlocite a martorilor nominalizați supra, confirmând prin aceasta echitatea procedurii de judecare a cauzei în apel, totodată demonstrând că are suficiente probe în afară de acestea pentru a dispune condamnarea inculpaților în baza învinuirilor înaintate.

În acest context, Colegiul penal lărgit reiterează că nu este rolul său de a re-examina circumstanțele de fapt ale cauzei, care deja au fost apreciate de instanțele de fond. În schimb, instanța de recurs este menită să verifice dacă procedurile în întregime au fost conforme cu cerințele art.

6 din Convenție. Unul din standardele art. 6 declară că este în sarcina instanțelor de fond de a considera cele mai importante argumente ridicate de părți și de a aduce motive în sensul acceptării sau refuzului acestora. Chiar dacă sfera argumentelor asupra cărora instanțele urmează să aducă argumente proprii poate depinde de circumstanțele particulare ale cauzei, totuși, o omisiune de a considera un argument serios sau examinarea într-o manieră vădit arbitrară este în sine incompatibilă cu noțiunea unui proces echitabil.

În esență, privită *per ansamblu*, procedura penală desfășurată de către instanța de apel împotriva inculpatului este considerată inequitabilă, în primul rând rezultând din modalitatea de cercetare a probelor, și în al doilea rând reieșind din concluziile trasate de instanța de apel despre vinovăția inculpaților, fără reaudierea tuturor martorilor.

Nu se contestă faptul că era de competența instanței de apel să aprecieze probatoriul din dosar, cu toate acestea, este inadmisibilă că inculpații Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin au fost declarați vinovați de comiterea infracțiunilor incriminate, preponderent, pe baza aceluiași probe care au făcut ca prima instanță să se îndoiască de temeinicia acuzațiilor incriminate acestora, prin rechizitoriu. Ca atare, atunci când unei persoane i se reproșează săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente care dovedesc, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă de inculpat în circumstanțele descrise în rechizitoriu.

Subsidiar, instanța de recurs ordinar reiterează că instanța de apel, dispunând cercetarea probelor în ordinea art. 414 Cod de procedură penală, inclusiv Raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-77 din 15 ianuarie 2018 (f.d. 107-109, Vol. I) și raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-925 din 19 martie 2018 (f. d. 121-124, Vol. I), însă aceste probe nu se regăsesc în partea descriptivă a hotărârii pronunțate, or, anume prin aceste rapoarte de expertiză judiciară se constată că nu au fost depistate pe pretinsele haine, cu care era îmbrăcată partea vătămată în ziua comiterii infracțiunii incriminate inculpaților, substanțe inflamabile sau compuși din compoziția produselor petroliere.

În rezumat la cele menționate supra, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpaților Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să prezinte raționamentele forte care au stat la baza răsturnării soluției de achitare.

În pofida celor consemnate, instanța de recurs ordinar relatează că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligația de a rejudeca cauza după regulile primei instanțe și de a pune la baza hotărârii adoptate acele probe, care trebuiau cercetate în condițiile nemijlocirii și contradictorialității,

dându-i astfel posibilitatea inculpaților Cerguța Xxxxx, Cerguța Vitalii și Popa Constantin de a se apăra efectiv împotriva acuzațiilor aduse în baza învinuirii pe art. 42, alin. (5), art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal, și respectiv, art. 171 alin. (2), lit. c) Cod penal.

În accepțiunea Colegiului penal lărgit, pentru justa soluționare a acestei cauze, este imperios de a se atrage o atenție sporită la cele consemnate de către apărare în cererea de recurs, în vederea respectării tuturor garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 § 1 din Convenție.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit statuează, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență și contradicții în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În acest context, instanța de recurs conchide de a admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Lepădatu Tatiana în numele inculpatului Cerguța Xxxxx și de către avocatul Golban Serghei în numele inculpatului Popa Constantin, la caz, prin extindere și în privința lui Cerguța Vitalii (art. 426 Cod de procedură penală), este coinculpat, și, prin urmare, este afectat de aceleași erori de drept, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu remiterea cauzei în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirilor înaintate, să verifice și să aprecieze detaliat probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele Legii, să le dea o evaluare cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpaților, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

D E C I D E :

Se admit recursurile ordinare declarate de către avocatul *Lepădatu Tatiana* în numele inculpatului Cerguța Xxxxx și de către avocatul *Golban Serghei* în numele inculpatului Popa Constantin.

Se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui **Cerguța Xxxxx Xxxxx, Popa Constantin Xxxxx**, prin extindere și în privința inculpatului **Cerguța Vitalii Xxxxx**, și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Cerguța Xxxxx Xxxxx, Popa Constantin Xxxxx și **Cerguța Vitalii Xxxxx**, urmează a fi eliberați din penitenciar, dacă în privința acestora nu sunt aplicate măsuri preventive sub formă de arest sau dacă nu execută alte pedepse cu închisoare în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 16 februarie 2023.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena